

POLICIE VE ŠKOLE

Předvedení žáka ze školy na útvar Policie ČR (1. část)

Při šetření protiprávní činnosti je třeba v některých případech zajistit účast žáka u výsledku nebo u podání vysvětlení na útvaru policie a z taktických nebo procesních důvodů není vhodné tento úkon provést ve škole nebo školském zařízení. Jedním ze způsobů, jak zajistit hladký průběh řízení, je předvedení osoby na útvar policie. Předvedení žáka ze školy je možno provést buď podle zákona o Policii¹, nebo podle trestního řádu² podle toho, zda příslušník Policie ČR vystupuje jako policista, nebo policejní orgán.³

Předvedení jakékoliv osoby Policií ČR a zejména žáků školy má svá úskalí a je třeba splnit určité podmínky, než policie přikročí k institutu předvedení. Obecně musí být osoba policií předem **předvolána** nebo **vyzvána**, aby se dostavila v určený čas na útvar policie. Pokud se osoba nedostaví na policii bez řádné omluvy nebo se neomluví vůbec, může být předvedena.

Pokyn policejního prezidenta č. 268/2020 stanoví, že dítě **mladší patnácti let** lze ke služebnímu úkonu předvolat prostřednictvím jeho **zákonného zástupce, orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo soudem ustanoveného opatrovníka**.⁴ Dřívější úprava umožňovala předvolávat žáky prostřednictvím školy či školského zařízení, např. dle pokynu MŠMT č. 25884/2003-24, který jsem podrobil kritice v minulém příspěvku. Dnes tato možnost není. Jsem přesvědčen, že ani dříve vydané pokyny policejního prezidenta nemohly uložit povinnost škole nebo školskému zařízení, aby byl žák mladší 15 let předvolán na policii⁵ prostřednictvím školy. Povinnosti mohou být podle ústavy⁶ ukládány jen na základě zákona, a ne interním aktem řízení policie.

Osoba mladší 15 let se většinou předvolává prostřednictvím jejího **zákonného zástupce**. To znamená, že např. rodič obdrží poštou předvolávku, že se má dostavit v určitou dobu na určité místo spolu se svým potomkem. Policisté nemají možnost předvolávat žáky prostřednictvím školy.

Předvolat mladistvého nebo osobu mladší 15 let, resp. jeho **zákonného zástupce** lze buď písemně, telefonicky, anebo Policie ČR ústně vyzve mladistvého a **zákonného zástupce** osoby mladší 15 let, aby se v určenou dobu dostavili na určený útvar policie.

Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby **mladistvé**, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele (příp. vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci), a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.⁷

Jestliže se mladistvý v postavení **svědka**, ač byl řádně policejním orgánem předvolán, bez dostatečné omluvy nedostaví, může být předveden a může být uložena pořádková pokuta. Na tyto skutečnosti musí být mladistvý upozorněn.⁸

Jak jsem již uvedl, předvedení žáka mladšího patnácti let má svá úskalí a z pohledu školy se jedná o zásadní zásah do její odpovědnosti. Pokyn policejního prezidenta č. 268/2020 stanoví: „Vyžaduje-li závažnost a neodkladnost prováděného úkonu předvedení dítěte mladšího 15 let, je prováděno zpravidla policisty v občanském oděvu za použití služebního vozidla bez zvláštního barevného provedení a označení.⁹ Je-li předvedení provedeno ze školy nebo jiného zařízení, policista zajistí přítomnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo jiné osoby mající zkušenosti s výchovou dětí po celou dobu zákroků i úkonů. Pominou-li důvody předvedení, předá policista dítě mladší 15 let zpět do školy nebo zařízení, ze kterého je předvedeno, nebo zákonnému zástupci.“¹⁰

Je třeba si tedy vysvětlit, za jakých podmínek lze dítě mladší patnácti let předvést. Předvedení je úkon k zajištění osoby pro řádný průběh řízení a vždy mu předchází zákonná vyzva policie, která není akceptována ze strany vyzvané osoby. Na dvou **variantách** uvedu

zákonný postup při šetření trestné činnosti mládeže za účasti **pedagoga**¹¹, i když výslovně tuto spolupráci policie se školou zákony neupravují. Tyto dvě varianty podle **zákona o Policii ČR** více rozeberu v **dalším příspěvku** seriálu Policie ve škole.

U **první** varianty po příchodu do školy vyzve **policista** žáka,¹² aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavil na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení, a **žák vysloví** s uvedeným postupem **souhlas**. Jedná-li se o poslušného žáka, dobrovolně uposlechne výzvu. To znamená, že žák má v úmyslu odejít ze školy na policejní útvar. Protože se jedná o dobrovolný akt žáka, žák by měl odejít bez asistence policie ze školy na určené místo. Nelze žádat nebo nutit žáka, aby nastoupil do služebního vozidla policie, pokud souhlasí s tím, že se sám dostaví na útvar policie.

Další podmínky cesty žáka na útvar policie uvedu v dalším příspěvku. Ve druhé variantě popíši postup předvedení žáka ze školy při **neuposlechnutí výzvy policisty**.

¹ § 61 odst. 5 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

² § 158 odst. 7 trestního řádu

³ Viz UN 2/2022

⁴ Čl. 12 odst. 4 Pokyn policejního prezidenta č. 268/2020, o činnosti na úseku dětí

⁵ Policie by oznámila škole, že je třeba žáka doprovodit na útvar policie.

⁶ Srov. čl. 2 odst. 2 LZPS: „Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.“

⁷ Viz § 61 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁸ Viz § 98 trestního řádu

⁹ § 12 vyhláška č. 122/2015 Sb., o policejním označení

¹⁰ Čl. 12 odst. 5 Pokyn policejního prezidenta č. 268/2020, o činnosti na úseku dětí

¹¹ Bližší podrobnosti v knize Policie ve škole

¹² § 61, odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Ing. Bc. Luděk Cuták, plk. v. v., specialista na trestní právo mládeže, 28 let praxe u Policie ČR jako kriminalista, vyšetřovatel, učitel práva a vedoucí pracovník

